

Türkiye’de Eğitim Yönetimi Alanının Profili Üzerine Bir Değerlendirme*

Burcu Bilir Koca¹

Öz

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de eğitim yönetimi alanını çeşitli değişkenler açısından değerlendirmek ve eğitim yönetimi alanıyla ilgili genel bir profil ortaya çıkarmaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden sistematik inceleme modeli kullanılmıştır. Araştırmanın verileri doküman incelemesi tekniğiyle toplanmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi türlerinden frekans analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, Türk yükseköğretim sisteminde devlet üniversitelerinin yaklaşık yarısında eğitim yönetimi ana bilim dalı bulunmaktadır. Türkiye’deki eğitim yönetimi lisansüstü program türleri incelendiğinde, devlet üniversitelerinde en fazla tezli yüksek lisans programı en az ise tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programı bulunduğu tespit edilmiştir. Üniversitelerin eğitim yönetimi ana bilim dallarının akademik kadroları incelendiğinde çoğu üniversitede doktora programı açabilmek için yeterli sayıda akademisyen bulunmadığı gözlemlenmiştir. Eğitim yönetimi alanında görev yapan akademisyenlerin büyük çoğunluğunun profesör ve doçentlerden oluştuğu tespit edilmiştir. Türkiye’de eğitim yönetimi ana bilim dalı başkanlarının büyük çoğunluğunun profesör ve erkek akademisyenlerden oluştuğu gözlemlenmiştir. Türkiye’de eğitim yönetimi alanında görev yapan akademisyenlerinin büyük çoğunluğunun yüksek lisans ve doktora eğitimlerinin eğitim yönetimi alanında olduğu göze çarpmaktadır. Üniversitelerde eğitim yönetimi lisansüstü program türlerinin tümünde üniversiteler arasında standart bir öğretim programı uygulanmadığı ve aynı içeriğe sahip derslerin farklı üniversitelerde farklı isimlerle açıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Yönetimi, Üniversite, Lisansüstü Program, Yükseköğretim.

JEL Kodları: I20, I21, I23

An Evaluation on the Profile of Educational Administration in Turkey

Abstract

The aim of this study is to evaluate the field of educational administration in Turkey in terms of various variables and to reveal a general profile of the field of educational administration. A systematic review model was used in the study. The data were collected through document analysis technique. The frequency analysis technique was used to analyze the data. According to the research findings, most state universities have a department of educational administration. It is determined that there are mostly master's degree programs with thesis and least master's degree distance education programs without thesis. It is observed that there are not enough academicians in most universities to open a doctoral program. It was determined that the majority of academicians are professors and associate professors. It has been observed that most of the heads of educational administration departments are professors and male academics. It is noteworthy that the majority of the academicians have master's and doctorate degrees in educational administration. It has been determined that there is no standard curriculum among universities in all types of educational administration graduate programs and courses with the same content are opened with different names in different universities.

Keywords: Educational Administration, University, Graduate Program, Higher Education

JEL Codes: I20, I21, I23

* Bu çalışma 25-27 Mayıs 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilen 2. Lisansüstü Öğretmen Çalışmaları Kongresi’nde sunulan bildirinin genişletilmiş ve güncellenmiş hâlidir.

¹ Arş. Gör. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, burcubilir@comu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8292-0358

Giriş

Eğitim yönetimi, Dünya’da ve Türkiye’de önemi günden güne artan bir alandır (Örücü ve Şimşek, 2011: 170). Yönetim alanının tarihsel serüveni oldukça uzun soluklu olsa da eğitim yönetimi alanının bilimsel bir disiplin olarak gelişmesi ve literatüre girmesi yönetim bilimine göre oldukça yenidir (Kaya, 1999: 12). Eğitim yönetimi bilim dalı ilk zamanlarda özellikle kamu ve işletme yönetimlerinin bir uzantısı olarak ele alınmıştır (Çelik, 2020: 12). Eğitim yönetimi bilim dalı 19. yüzyılın sonlarında önce meslek sonra ise üniversitelerde bir çalışma alanı olarak ortaya çıkmıştır (Oplatka, 2010: 30). Üniversitelerde eğitim yönetimi ana bilim dalları açılarak eğitim yönetimi bilim dalının bilimselleşme serüveni başlamıştır (English, 2002: 110). Amerika Birleşik Devletleri’nde (ABD) üniversitelerde açılan eğitim yönetimi alanında akademik çalışmalar yapılmaya başlanmış ve eğitim yönetimi alanı günden güne gelişerek uzmanlaşma sürecine girmiştir. Eğitim yönetimi alanında akademik araştırmalar gerçekleştiren ilk akademisyenler 20. yüzyılın başlarında alana katkı sunmaya başlamışlardır (Papa, 2003: 5). ABD’de 19. yüzyılda üniversitelerde eğitim yöneticisi özellikle de okul müdürü yetiştiren programlar açılmıştır (Yıldızhan, 2017: 16). Okul müdürlerini yetiştirmek için hazırlanan ilk ders 1881 yılında gerçekleştirilmiştir (Papa, 2003: 5). 1920’li yıllardan sonra ABD’de okulların müdür ihtiyacını temin etmek için üniversitelerde eğitim yöneticisi yetiştiren bölümlerin sayısı hızla artmıştır (Hoyle, 1991: 22).

Alanda üretilen bilimsel bilginin evrimsel süreci incelendiğinde ise, bilimsel çalışmaların üretilmesinin ve eğitim yönetimi alanının meslekleşmesinin 1940’lı yıllarda ABD’de gerçekleştiği görülmüştür. Eğitim yönetimi alanında üretilen bilimsel çalışmaların genellikle iş analizi ya da klasik yönetim süreçleriyle ilgili çalışmalar olduğu göze çarpmaktadır (Campbell vd., 1971; Hoy & Miskel, 1987). Üniversitelerdeki lisansüstü programlar ve akademik temelli dernek ve topluluklarla eğitim yönetimi alanındaki bilimsel bilgi artmaya başlamıştır (Örücü ve Şimşek, 2011: 171). Eğitim Yönetimi Üniversite Konseyi (UCEA), Eğitim Yönetimi Profesörleri Ulusal Konferansı (NCPEA), Eğitim Yönetiminde Kooperatif Program (CPEA) ve Amerika Okul Yöneticileri Derneği (American Association of School Administrators - ASAA), eğitim yönetimi alanının hem akademik hem de mesleki gelişimine önemli katkı sağlayan ilk topluluklardır (Campbell vd., 1971).

ASAA ve Okul Yönetimi Geliştirme Komitesi (Committee for the Advancement of School Administration-CASA) toplulukları üniversitelerdeki eğitim yönetimi programlarının standardizasyonunun sağlanabilmesi için araştırmalar gerçekleştirmiştir. Ayrıca eğitim yöneticilerinin daha nitelikli yetiştirilebilmesi için politikalar üretmiştir. 1950’li yıllarda alana katkı sağlayacak üç temel kitap *Administrative Behavior in Education* (Campbell & Gregg, 1957), *The Use of Theory in Educational Administration* (Coladarci & Getzels, 1955) ve *Human Relations in School Administration* (Griffiths, 1956) kaleme alınmıştır. Ayrıca *Journal of Education Administration* ve *The Educational Administration Quarterly* dergileri yayın hayatına başlamıştır (Yıldızhan, 2017: 17).

Eğitim yönetimi bilim dalı Amerika’dan sonra ilk olarak Kanada ve Avusturalya’da daha sonra Avrupa’da ve diğer ülkelerde ilerleme kaydetmiştir (Balcı, 2008: 190; Evers & Lakomski, 2001: 499; Gunter & Fitzgerald, 2014: 240; Oplatka, 2009: 77). Eğitim yönetimi alanı İngiltere’de kamu ve işletme yönetimlerinden esinlenerek Amerika’ya nazaran daha geç bir

gelişim seyri izlemiştir (Kazancı Tınmaz, 2020: 23). Eğitim yönetimi programı İngiltere’de ilk defa Londra Üniversitesi’nde 1964’te açılmıştır. Alanın ilerlemesini sağlamak için 1970’li yıllarda İngiltere’de British Educational Management Association (BEMA) ve Avustralya’da The Australian Council for Educational Administration gibi örgütler kurulmuştur (Şahin, 2018: 36). Tüm bu gelişmeler neticesinde eğitim yönetimi alanı, üniversitelerde programları bulunan ve düzenli şekilde akademik çalışmaları yayınlanan bir alan haline dönüşmüştür (Bone, 1982: 32).

Eğitim yönetimi alanının Türkiye’deki gelişimi incelendiğinde, bazı dönüm noktalarının alanın gelişim seyrini etkilediği belirtilmiştir (Örücü ve Şimşek, 2011: 174). Türkiye’de eğitim yönetimi alanında meydana gelen gelişmeler incelendiğinde, ilk olarak 1928’de Gazi Eğitim Enstitüsü’nde Pedagoji Bölümünü açılmıştır. Pedagoji bölümü eğitim kurumlarına yönetici, müfettiş ve öğretmen yetiştirmek üzere kurulmuştur (Balcı, 2008: 194). Türkiye’de eğitim yönetiminin ayrı bir bilimsel disiplin olarak ele alınması ise 1953’te Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü’nün (TODAİE) kurulması ve 1963’te Merkezî Hükümet Teşkilâtı Araştırma Projesi (MEHTAP) ile başlamıştır (Şişman ve Turan, 2004: 140). 1964 yılına gelindiğinde Ankara Üniversitesi’nde Eğitim Yönetimi Programı açılmıştır. Daha sonra Hacettepe Üniversitesi’nde Eğitim Yönetimi ve Teftişi Programı ve diğer üniversitelerde de eğitim yönetimi programları açılmıştır (Örücü ve Şimşek, 2011: 174). Ayrıca eğitim yönetimi ile ilgili Milli Eğitim Şuralarında (MEŞ) birçok karar alınmıştır (Turan vd., 2016: 82). 1997 yılında Yükseköğretim Kurulu, eğitim bilimleri bölümündeki Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ana bilim dalı hariç olmak üzere tüm ana bilim dallarını lisans düzeyinde kapatarak bu programların lisansüstü düzeyde eğitim faaliyetlerine devam etmesi yönünde bir karar almıştır (Balcı, 2008: 197; Örücü ve Şimşek, 2011: 183). Bu karar eğitim yönetimi alanının bilimleşme sürecini sekteye uğratan bir engel olmuştur (Balcı, 2008: 198).

Türkiye’de eğitim yönetimi alanının gelişimine katkı sağlayan başka bir faktör ise akademisyenlerdir. Alanın kuramsal gelişiminde özellikle dört kuşak akademisyen grubu ve bu akademisyenlerin bilimsel çalışmaları ve çabaları oldukça önemli bir rol oynamıştır. Türkiye’de eğitim yönetimi alanının akademik gelişimi 1960’lı yıllarda iki akademisyenle başlamıştır. Yurt dışında eğitim gören az sayıdaki bu akademisyenler eğitim yönetimi alanında egemen olan kuram ve yöntemleri Türkiye’ye taşıyarak alanın akademik gelişimini başlatmışlardır. Eğitim yönetimi alanının ilk kuşağı bu iki akademisyenden (Prof. Dr. Mahmut Âdem ve Prof. Dr. Ziya Bursalıoğlu) oluşmuştur. Birinci kuşak akademisyenlerin öğrencileri ise alandaki ikinci kuşağı meydana getirmiştir ve diğer kuşaklar da benzer şekilde meydana gelmiştir (Turan vd., 2016: 82).

Eğitim yönetiminin kapsamı incelendiğinde, alanın yönetim biliminin genel kurallarının eğitim kurumlarındaki uygulanma sürecini içerdiği görülmektedir. Alanın kapsamındaki konu ve olgular, genel olarak eğitim bilimleriyle özde ise okul yönetimi ve örgütlemesiyle ilişkilidir (Oplatka, 2010: 21). Bu kapsamda eğitim yönetimi, *“eğitim örgütlerini saptanan amaçlara ulaştırmak üzere insan ve madde kaynaklarını sağlayarak ve etkili biçimde kullanarak belirlenen politikaları ve alınan kararları uygulama alanı”* şeklinde tanımlanmaktadır (Üstüner ve Cömert, 2008: 498). Sergiovanni vd. (1987: 25) ise eğitim yönetimini *“eğitimsel amaçlara verimlilikle ulaşmak için birlikte çalışma süreci”* olarak tanımlamışlardır. Bir başka tanıma göre ise eğitim yönetimi *“toplumun eğitim gereksinmelerini karşılamak üzere kurulan eğitim*

örgütünü önceden belirlenen amaçlarını gerçekleştirmek için etkili işletmek, geliştirmek ve yenileştirmek süreci”dir (Başaran, 1996: 15).

Günümüzde eğitim alanında ortaya çıkan ihtiyaçların giderilmesinde ve sorunların çözümünde eğitim bilimlerindeki diğer disiplinlerle birlikte eğitim yönetimi alanına önemli bir görev ve sorumluluk düşmektedir. Bu kapsamda, alanın Türkiye’deki mevcut profilinin belirlenmesi ve niteliğinin değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmada, Türkiye’de eğitim yönetimi alanının çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi ve eğitim yönetimi alanıyla ilgili genel bir profil ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Alanın mevcut durumunun belirlenmesi alanın gelişimiyle ilgili öğrencilere, öğretmenlere, eğitim yöneticilerine ve eğitim politikacılarına kritik bilgiler sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışmada belirlenen amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Türkiye’de eğitim yönetimi ana bilim dalı bulunan üniversiteler ve üniversitelerdeki eğitim yönetimi lisansüstü programları (tezli yüksek lisans, doktora, tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim ve tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programları) nasıl bir dağılım göstermektedir?

2. Türkiye’de eğitim yönetimi lisansüstü programlarının bağlı bulunduğu enstitüler nasıl bir dağılım göstermektedir?

3. Türkiye’de eğitim yönetimi ana bilim dalında görev yapan akademisyenler ünvanlarına ve cinsiyetlerine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?

4. Türkiye’de eğitim yönetimi ana bilim dalında görev yapan ve doktorasını bitiren araştırma görevlilerinin ve öğretim görevlilerinin doktora mezuniyet yılları nasıl bir dağılım göstermektedir?

5. Türkiye’de eğitim yönetimi ana bilim dalında görev yapan ana bilim dalı başkanları ünvanlarına ve cinsiyetlerine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?

6. Türkiye’de eğitim yönetimi ana bilim dalında görev yapan akademisyenler yüksek lisans ve doktora mezuniyetleri alanlarına göre nasıl bir dağılım göstermektedir?

7. Türkiye’de eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarında okutulan zorunlu dersler nelerdir ve zorunlu ve seçmeli ders sayıları nasıl bir dağılım göstermektedir?

8. Türkiye’de eğitim yönetimi doktora programlarında okutulan zorunlu dersler nelerdir ve zorunlu ve seçmeli ders sayıları nasıl bir dağılım göstermektedir?

9. Türkiye’de eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarında okutulan zorunlu dersler nelerdir ve zorunlu ve seçmeli ders sayıları nasıl bir dağılım göstermektedir?

10. Türkiye’de eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarında okutulan zorunlu dersler nelerdir ve zorunlu ve seçmeli ders sayıları nasıl bir dağılım göstermektedir?

1. Yöntem

Bu bölümde araştırma deseni, verilerin toplanması ve analizi ile araştırmanın sınırlılıkları hakkındaki bilgilere yer verilmiştir.

1.1. Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden sistematik inceleme modeli kullanılmıştır. Sistematik inceleme, mevcut araştırmaları belirleyen, verileri analiz edip sentezleyen, kanıtları net sonuçlara ulaşılmasını sağlayacak şekilde raporlayan bir desendir. Sistematik inceleme bir literatür incelemesi değil, mevcut araştırmalardan yararlanarak bir problemi araştıran bağımsız bir araştırmadır (Denyer & Tranfield, 2009: 671).

1.2. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri doküman analizi yöntemiyle elde edilmiştir. Doküman analizi basılı ya da elektronik materyallerin incelemesine ve değerlendirilmesine yönelik sistematik bir yöntemdir. Basılı ya da elektronik materyaller araştırmacının müdahalesi olmadan oluşturulmuş metin ve görüntüleri içermektedir (Bowen, 2009: 27).

Doküman analizinin ilk aşamasında Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) web sayfasından Türkiye'deki 129 devlet üniversitesinin web sayfalarına erişilmiştir. Daha sonra her bir üniversitenin eğitim fakültesinin web sitesi incelenerek Eğitim Yönetimi Ana Bilim Dalı olan üniversiteler belirlenmiştir. Doküman analizinin ikinci aşamasında eğitim yönetimi ana bilim dalı olan üniversitelerin enstitülerinin web sayfaları incelenerek eğitim yönetimi alanında hangi lisansüstü programlara sahip oldukları, eğitim yönetimi lisansüstü programların bağlı buldukları enstitü türleri, eğitim yönetimi lisansüstü programlarında okutulan zorunlu derslerin isimleri ve eğitim yönetimi lisansüstü programlarda okutulan zorunlu ve seçmeli ders sayıları belirlenmiştir. Üçüncü aşamada eğitim yönetimi ana bilim dalı bulunan üniversitelerin eğitim fakültelerinin web sayfaları incelenerek, eğitim yönetimi ana bilim dalında görev yapan akademisyenlerin sayıları, ünvanları ve cinsiyetleri, eğitim yönetimi ana bilim dalı başkanlarının sayıları, ünvanları ve cinsiyetleri tespit edilmiştir. Doküman analizinin dördüncü ve son aşamasında ise Yükseköğretim Kurulu Akademik Arama (YÖK Akademik) web sayfasından eğitim yönetimi alanında görev yapan akademisyenlerin yüksek lisans ve doktora mezuniyet alanları ile doktorasını bitiren araştırma görevlilerinin ve öğretim görevlilerinin doktora mezuniyet yılları belirlenmiştir.

Araştırmanın verileri içerik analizi türlerinden frekans analizi tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. Frekans analizi sonucu elde edilen bulguların sunumunda frekans dağılımlarına, yüzdeler ve ortalama değerlerine yer verilmiştir.

1.3. Sınırlılıklar

1. Araştırmada eğitim yönetimi alanı devlet üniversiteleri kapsamında incelenmiştir. Bu yüzden araştırma yükseköğretimdeki devlet üniversiteleri ile sınırlıdır.

2. Araştırmanın verileri elektronik materyallerden sağlanmıştır. Bu sebeple araştırma, üniversitelerin, eğitim fakültelerinin, enstitülerinin web sayfalarında ve YÖK Akademik web sayfasında sunulan bilgiler ve bu bilgilerden elde edilen bulgularla sınırlıdır.

2. Bulgular

Bu bölümde araştırmanın bulguları araştırmada belirlenen alt amaçlar doğrultusunda sınıflandırılarak sunulmuştur.

2.1. Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı (ABD) ve Lisansüstü Programlar

Türkiye’de eğitim yönetimi ana bilim dalı bulunan üniversiteler ve üniversitelerdeki eğitim yönetimi lisansüstü programlarına ait bulgular Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: Eğitim Yönetimi ABD ve Eğitim Yönetimi Alanında Lisansüstü Programları Bulunan Devlet Üniversitelerine İlişkin Betimsel İstatistikler

EY ABD ve Lisansüstü Programları	<i>f</i>	%
Üniversite	73	56.59
Tezli YL Programı	62	48.06
Doktora Programı	29	22.48
Tezsiz YL İÖ Programı	50	38.76
Tezsiz YL UÖ Programı	10	7.75

Tablo 1’deki veriler incelendiğinde, Türkiye’de 73 devlet üniversitesinde Eğitim Yönetimi ABD olduğu görülmektedir. Eğitim Yönetimi ABD bulunan devlet üniversiteleri Türkiye’deki tüm devlet üniversitelerinin %56.59’unu oluşturmaktadır. 62 devlet üniversitesinde (%48.06) eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programı, 29 devlet üniversitesinde (%22.48) eğitim yönetimi doktora programı, 50 devlet üniversitesinde (%38.76) eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programı ve 10 devlet üniversitesinde ise (%7.75) eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programı bulunmaktadır.

2.2. Eğitim Yönetimi Lisansüstü Programlarının Bulunduğu Enstitüler

Türkiye’de eğitim yönetimi lisansüstü programlarının bağlı bulunduğu enstitülere ait bulgular Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: Eğitim Yönetimi Lisansüstü Programlarının Bağlı Bulunduğu Enstitülere İlişkin Betimsel İstatistikler

Enstitü	<i>f</i>	%
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	27	36.99
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	21	28.77
Sosyal Bilimler Enstitüsü	25	34.25
Toplam	73	100

Tablo 2’deki veriler incelendiğinde, 73 eğitim yönetimi lisansüstü programın 27’si (%36.99) eğitim bilimleri enstitüsünde, 21’i (%28.77) lisansüstü eğitim enstitüsünde ve 25’i (%34.25) sosyal bilimler enstitüsünde yer almaktadır.

2.3. Eğitim Yönetimi ABD’de Görev Yapan Akademisyenler

Türkiye’de eğitim yönetimi ana bilim dalında görev yapan akademisyenlere ait bulgular Tablo 3’de verilmektedir.

Tablo 3: Eğitim Yönetimi ABD’de Görev Yapan Akademisyenlere İlişkin Betimsel İstatistikler

Ünvan	Cinsiyet	<i>f</i>	%
Prof. Dr.	Kadın	25	5.83
	Erkek	105	24.48
Doç. Dr.	Kadın	53	12.35
	Erkek	96	22.38
Dr. Öğr. Üyesi	Kadın	37	8.62
	Erkek	52	12.12
Arş. Gör. Dr.	Kadın	15	3.50
	Erkek	5	1.17
Arş. Gör.	Kadın	19	4.43
	Erkek	17	3.96
Öğr. Gör. Dr.	Kadın	0	0
	Erkek	1	0.23
Öğr. Gör.	Kadın	0	0
	Erkek	4	0.93
Toplam		429	100

Tablo 3’teki verilere bakıldığında, Türkiye’de Eğitim Yönetimi ABD’de görev yapan 429 akademisyen olduğu görülmektedir. Bu akademisyenlerin 130’u (%30.30) profesör, 149’u (%34.73) doçent, 89’u (%20.75) doktor öğretim üyesi, 20’si (%4.66) araştırma görevlisi doktor, 36’sı (%8.39) araştırma görevlisi, 1’i (%0.23) öğretim görevlisi doktor ve 4’ü (%0.93) ise öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır. Kadın akademisyenlerin sayısı 149 (%34.73) iken erkek akademisyenlerin sayısı ise 280 (%65.27)’dir.

2.4. Öğretim ve Araştırma Görevlisi Doktorların Doktora Mezuniyet Yılları

Türkiye’de eğitim yönetimi ana bilim dalında görev yapan ve doktorasını bitiren araştırma ve öğretim görevlilerinin doktora mezuniyet yıllarına ait bulgular Tablo 4’de verilmektedir.

Tablo 4: Eğitim Yönetimi ABD’de Görev Yapan Öğretim Görevlisi Doktor ve Araştırma Görevlisi Doktorların Doktora Mezuniyet Yıllarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Doktora Mezuniyet Yılı	<i>f</i>	%
2003 (Öğr. Gör)	1	4.76
2016	2	9.52
2017	1	4.76
2018	3	14.29
2019	2	9.52
2020	4	19.05
2021	4	19.05
2022	3	14.29
2023	1	4.76
Toplam	21	100

Tablo 4’teki veriler incelendiğinde, tek öğretim görevlisi doktorun doktora mezuniyet yılının 2003 olduğu görülmektedir. Araştırma görevlisi doktorların doktora mezuniyet yılları ise 2016 ile 2023 yılları arasında değişmektedir. Doktorasını bitiren araştırma görevlilerinin çoğunluğu 8 kişi (%38.10) doktoralarını 2020 ve 2021 yıllarında bitirmişlerdir.

2.5. Eğitim Yönetimi ABD Başkanları

Türkiye’de eğitim yönetimi ana bilim dalında görev yapan ana bilim dalı başkanlarına ait bulgular Tablo 5’te verilmektedir.

Tablo 5: Eğitim Yönetimi ABD Başkanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Ünvan	Cinsiyet	f	%
Prof. Dr.	Kadın	11	15.07
	Erkek	37	50.68
Doç. Dr.	Kadın	7	9.59
	Erkek	17	23.29
Dr. Öğr. Üyesi	Kadın	0	0
	Erkek	1	1.37
Toplam		73	100

Tablo 5’teki verilere bakıldığında, 73 eğitim yönetimi ana bilim dalı başkanınının 48’inin (%65.75) profesör, 24’ünün (%32.88) doçent ve 1’inin (%1.37) ise doktor öğretim üyesi olduğu görülmektedir. Kadın ana bilim dalı başkanlarınının sayısı 18 (%24.66) iken erkek ana bilim dalı başkanlarınının sayısı 55 (%75.34)’tir.

2.6. Akademisyenlerin Yüksek Lisans ve Doktora Mezuniyet Alanları

Türkiye’de eğitim yönetimi ana bilim dalında görev yapan akademisyenlerin yüksek lisans ve doktora mezuniyet alanlarına ait bulgular Tablo 6’da verilmektedir.

Tablo 6: Eğitim Yönetimi ABD’de Görev Yapan Akademisyenlerin Yüksek Lisans ve Doktora Mezuniyet Alanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Ünvan	YL Mezuniyet	f	%	DR Mezuniyet	f	%
Prof. Dr.	Eğitim Yönetimi	116	27.55	Eğitim Yönetimi	128	32.74
	Diğer	14	3.33	Diğer	2	0.51
Doç. Dr.	Eğitim Yönetimi	127	30.17	Eğitim Yönetimi	144	36.83
	Diğer	21	4.99	Diğer	5	1.28
Dr. Öğr. Üyesi	Eğitim Yönetimi	76	18.05	Eğitim Yönetimi	82	20.97
	Diğer	11	2.61	Diğer	5	1.28
Arş. Gör.	Eğitim Yönetimi	47	11.16	Eğitim Yönetimi	21	5.37
	Diğer	4	0.95	Diğer	3	0.77
Öğr. Gör.	Eğitim Yönetimi	4	0.95	Eğitim Yönetimi	1	0.26
	Diğer	1	0.24	Diğer	0	0
Toplam		421	100		391	100

Tablo 6’daki veriler incelendiğinde, eğitim yönetimi ana bilim dalında görev yapan akademisyenlerin 370’inin (%87.89) eğitim yönetimi alanında yüksek lisans eğitimlerini

tamamladığı görülmektedir. Akademisyenlerin 51'i (%12.11) ise farklı bir alanda yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır. Eğitim yönetimi alanında görev yapan akademisyenlerin doktora mezuniyetleri incelendiğinde, akademisyenlerin 376'sının (%96.16) eğitim yönetimi alanında doktora eğitimini, 15'inin (%3.84) ise farklı bir alanda doktora eğitimini tamamladığı görülmektedir. (Tabloda yüksek lisans sütununda 429 akademisyen sayısına ulaşamamasının nedeni araştırmanın sınırlılıklarında da belirtildiği üzere bazı akademisyenlerin yüksek lisans eğitim bilgilerini kurumlarının avesis sistemine ve yöksis sistemine girmemeleridir. Benzer şekilde doktora sütununda 429 akademisyen sayısına ulaşamamasının sebebi bazı akademisyenlerin bilgilerini avesis ve yöksis sistemlerine girmemeleri ve henüz doktora eğitimini tamamlamamış araştırma görevlisi ve öğretim görevlilerinin bulunmasıdır).

2.7. Eğitim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Dersleri

Türkiye'de eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarında okutulan zorunlu derslere ait bulgular Tablo 7'de verilmektedir.

Tablo 7: Eğitim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programında Okutulan Zorunlu Derslere İlişkin Betimsel İstatistikler

Zorunlu Dersler	<i>f</i>
Seminer	59
Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği	53
Tez Çalışması	51
Uzmanlık Alan	47
Eğitim Yönetimi	23
Eğitim Denetimi	12
Eğitim İstatistiği	12
Eğitim Planlaması ve Ekonomisi	7
Özel Konular	5
Okul Yönetimi	4
Örgütsel Davranış	4
Eğitim Örgütlerinde Liderlik	4
İnsan Kaynakları Yönetimi	3
Akademik Yazma Teknikleri	2
Danışmanlık	2
Eğitim Bilimlerinin Temelleri	2
Yönetim Bilimine Giriş	2
Yönetim Psikolojisi	1
Karşılaştırmalı Eğitim Yönetimi	1
Türk Eğitim Sisteminin Yönetimi ve Denetimi	1
Eğitim Yönetimi ve Planlaması Araştırmaları	1
Örgüt Geliştirme	1
Teze Hazırlık	1

Tablo 7’deki verilere bakıldığında, 23 tane dersin eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarında zorunlu ders olarak okutulduğu görülmektedir. Seminer, Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği, Alan Uzmanlık ve Tez Çalışması dersleri eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarında en fazla okutulan zorunlu dersler olarak karşımıza çıkmaktadır.

- Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği, Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik, Bilimsel Araştırma Teknikleri ve Etik, Bilimsel Araştırma Teknikleri ve Yayın Etiği, Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Eğitimde Araştırma Yöntemleri, Bilimsel Araştırma Teknikleri ile Araştırma ve Yayın Etiği, Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Eğitimde Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği, Bilimsel Araştırma Yöntem ve Teknikleri, Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve İstatistik, Eğitimde Araştırma Teknikleri, Eğitim Bilimlerinde Araştırma Yöntemleri, Eğitimde Araştırma Yöntem ve Teknikleri, Araştırma Teknikleri ve Yayın Etiği, Araştırma ve Yayın Etiği, Eğitimde Araştırma Yöntemleri ve Etiği, Eğitimde Araştırma Yöntemleri ve Etik, Davranış Bilimlerinde Araştırma dersleri **“Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği”** dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitim Yönetimi, Eğitim Yönetiminde Kuram ve Uygulama, Eğitim Yönetiminde Kuram ve Yaklaşımlar, Eğitim Yönetiminin Kuramsal Temelleri, Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama, Eğitim Yönetimi Kuram ve Süreçleri dersleri **“Eğitim Yönetimi”** dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitim Denetimi, Çağdaş Eğitim Denetimi, Çağdaş Denetim Yaklaşımları, Denetim Kuram ve Teknikleri, Eğitim Yönetimi ve Denetimi, Eğitimde Denetim, Eğitim Denetimi ve Uygulaması, Soruşturma Teknikleri dersleri **“Eğitim Denetimi”** dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitim İstatistiği, Bilimsel Araştırmalarda Veri Analizi ve İstatistik, Eğitimde İstatistik Uygulamaları, Davranış Bilimlerinde İstatistik, Bilgisayar Destekli Eğitim İstatistiği, Uygulamalı Eğitim İstatistiği, Eğitim Araştırmalarında İstatistik, Araştırmalarda Veri Analizi dersleri **“Eğitim İstatistiği”** adı altında birleştirilmiştir.
- Okul Yönetimi, Okul Yönetimi ve Liderlik, Eğitim ve Okul Yönetimi, Eğitim ve Okul Yönetiminde Örnek Olaylar dersleri **“Okul Yönetimi”** dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Örgütsel Davranış ve Örgütsel Davranış ve İletişim dersleri **“Örgütsel Davranış”** dersi adı altında birleştirilmiştir.
- İnsan Kaynakları Yönetimi ve Eğitim Örgütlerinde İnsan Kaynaklarının Yönetimi dersleri **“İnsan Kaynakları Yönetimi”** dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitim Örgütlerinde Liderlik, Eğitimde Liderlik Yaklaşımları, Yönetim ve Liderlik ve Eğitim ve Okul Liderliği dersleri **“Eğitim Örgütlerinde Liderlik”** dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Akademik Yazma Teknikleri ve Bilimsel Etik ve Akademik Yazım dersleri **“Akademik Yazma Teknikleri”** dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Yönetim Bilimine Giriş ve Örgüt ve Yönetim Kuramları dersleri **“Yönetim Bilimine Giriş”** dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Özel Konular, Özel Konular 1, Özel Konular 2, Özel Uzmanlık Konuları, Özel

Çalışmalar dersleri “**Özel Konular**” dersi adı altında birleştirilmiştir.

Türkiye’de eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarında okutulan seçmeli ders sayılarına ait bulgular Tablo 8’de verilmektedir.

Tablo 8: Eğitim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programında Okutulan Seçmeli Ders Sayısına İlişkin Betimsel İstatistikler

Seçmeli Ders Sayısı	<i>f</i>	Seçmeli Ders Sayısı	<i>f</i>	\bar{x}
3	1	22	1	18.76
7	1	24	2	
8	1	25	2	
9	2	26	1	
10	3	27	1	
11	7	28	2	
12	2	29	1	
13	6	30	1	
15	4	33	1	
16	6	34	1	
17	3	41	1	
18	2	56	1	
20	3	67	1	
21	1			

Tablo 8’deki veriler incelendiğinde, eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarında okutulan seçmeli ders sayısı 3 ile 67 arasında değişmektedir. Eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarında en çok okutulan seçmeli ders sayısının 11 olduğu görülmektedir. Ayrıca, eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarında okutulan ortalama seçmeli ders sayısı ise 18.76 olarak bulunmuştur.

2.8. Eğitim Yönetimi Doktora Dersleri

Türkiye’de eğitim yönetimi doktora programlarında okutulan zorunlu derslere ait bulgular Tablo 9’da verilmektedir.

Tablo 9: Eğitim Yönetimi Doktora Programında Okutulan Zorunlu Derslere İlişkin Betimsel İstatistikler

Zorunlu Dersler	<i>f</i>
Seminer	25
Tez Çalışması	21
Uzmanlık Alan	21
Yeterlik	16
Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği	13
Tez Öneri Çalışması	9
Eğitim Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar	8
İleri Eğitim İstatistiği	6
Eğitim Denetimi ve Teknikleri	5
Eğitimde Nitel Araştırma Yöntemleri	4
Eğitim Yönetiminde Kuram ve Uygulama	4

Tablo 9. Devamı

Eğitimde İnsan Kaynakları Yönetimi	3
Yönetim ve Liderlik	3
Özel Konular	3
Eğitim Politikaları ve Analizi	3
Eğitimde Nicel Araştırma Yöntemleri	2
Örgütsel Davranış	2
Eğitim ve Bilim Felsefesi	2
Türk Eğitim Sisteminin Analizi	2
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Araştırmaları	1
Araştırma ve Veri Madenciliği	1
Karşılaştırmalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi	1
Eğitim Ekonomisi ve Planlamasında Güncel Yaklaşımlar	1
Örgüt Kültürü ve İklimi	1
Yönetim süreçleri ve Uygulamaları	1
Eğitim Yönetiminde Değişim ve Dönüşüm	1
Türk Eğitim Sistemi ve Yükseköğretim	1
Kuram Oluşturma	1
Planlama ve Ekonomi	1
Toplumsal Kalkınma ve Eğitim	1
Teze Hazırlık	1

Tablo 9'daki verilere bakıldığında, 31 tane dersin eğitim yönetimi doktora programlarında zorunlu ders olarak okutulduğu görülmektedir. Seminer, Tez Çalışması, Uzmanlık Alan, Yeterlik ve Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği derslerinin eğitim yönetimi doktora programlarında en fazla okutulan zorunlu dersler arasında yer aldığı göze çarpmaktadır.

- Yeterlik, Doktora Yeterlik, Doktora Yeterlik Sınavına Hazırlık, Tez Yeterlik dersleri **“Yeterlik”** dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Tez Öneri Çalışması ve Tez Önerisi dersleri **“Tez Öneri Çalışması”** dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği, İleri Bilimsel Araştırma Teknikleri ve Etik, Bilimsel Araştırma Yaklaşımları ve Bilimsel Etik, Bilimsel Araştırma Teknikleri ve Yayın Etiği, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği, Araştırma Yöntemleri Bilimsel Etik, Eğitimde İleri Araştırma Yöntemleri, Eğitimde Araştırma Yöntemleri ve Veri Analizi, İleri Araştırma Yöntem ve Teknikleri, İleri Araştırma Teknikleri ve Yayın Etiği, Eğitim Bilimlerinde Araştırma Yöntemleri ve Etik Semineri dersleri **“Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği”** dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitimde Nicel Araştırma Yöntemleri ve Eğitim Bilimlerinde Nicel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği dersleri **“Eğitimde Nicel Araştırma Yöntemleri”** dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitimde Nitel Araştırma Yöntemleri, Nitel Araştırma Yöntemleri, Eğitim

Bilimlerinde Nitel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği dersleri “**Eğitimde Nitel Araştırma Yöntemleri**” dersi adı altında birleştirilmiştir.

- İleri Eğitim İstatistiği, Eğitimde Çoklu İstatistiksel Teknikler, Eğitimde İleri İstatistik Uygulamaları, Bilgisayarda İleri Eğitim İstatistiği ve Analizi, Eğitimde İleri İstatistik Uygulamaları dersleri “**İleri Eğitim İstatistiği**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Özel Konular ve Özel Uzmanlık Konuları dersleri “**Özel Konular**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitim Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar, Eğitim Yönetiminde Kuram ve Yeni Yaklaşımlar, Eğitim Yönetiminde Çağdaş Kuram ve Yaklaşımlar, Eğitim Yönetiminde Yeni Gelişmeler dersleri “**Eğitim Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitimde İnsan Kaynakları Yönetimi, İnsan Kaynakları Yönetimi, İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi dersleri “**Eğitimde İnsan Kaynakları Yönetimi**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Yönetim ve Liderlik, Liderlik ve Modelleri dersleri “**Yönetim ve Liderlik**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitim Denetimi ve Teknikleri, Türk Eğitim Sisteminde Denetim ve Uygulamaları, Çağdaş Eğitim Denetimi ve Uygulamaları, Çağdaş Denetim Yaklaşımları dersleri “**Eğitim Denetimi ve Teknikleri**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitim Politikaları ve Analizi, Eğitim Politikaları dersleri “**Eğitim Politikaları ve Analizi**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitim ve Bilim Felsefesi, Bilim Felsefesi ve Etiği dersleri “**Eğitim ve Bilim Felsefesi**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitim Yönetiminde Kuram ve Uygulama, Eğitim Yönetimi Kuramlar ve Uygulamaları 1, Eğitim Yönetimi Kuramlar ve Uygulamaları 2, Yönetim Kuramları ve Süreçleri dersleri “**Eğitim Yönetiminde Kuram ve Uygulama**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Türk Eğitim Sisteminin Analizi, Türk Eğitim Sisteminin Sorunları dersleri “**Türk Eğitim Sisteminin Analizi**” dersi adı altında birleştirilmiştir.

Türkiye’de eğitim yönetimi doktora programlarında okutulan seçmeli ders sayılarına ait bulgular Tablo 10’da verilmektedir.

Tablo 10: Eğitim Yönetimi Doktora Programında Okutulan Seçmeli Ders Sayısına İlişkin Betimsel İstatistikler

Seçmeli Ders Sayısı	<i>f</i>	Seçmeli Ders Sayısı	<i>f</i>	\bar{x}
5	1	18	1	17.24
7	1	19	1	
8	1	21	1	
9	1	22	1	
10	3	23	1	
11	1	24	2	
12	4	25	1	
13	1	30	1	
14	1	64	1	
16	1			

Tablo 10'daki veriler incelendiğinde, eğitim yönetimi doktora programlarında okutulan seçmeli ders sayısı 5 ile 64 arasında değişmektedir. Eğitim yönetimi doktora programlarında en çok okutulan seçmeli ders sayısının 12 olduğu görülmektedir. Ayrıca, eğitim yönetimi doktora programlarında okutulan ortalama seçmeli ders sayısı ise 17.24 olarak bulunmuştur.

2.9. Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans İkinci Öğretim Dersleri

Türkiye'de eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarında okutulan zorunlu derslere ait bulgular Tablo 11'de verilmektedir.

Tablo 11: Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans İkinci Öğretim Programında Okutulan Zorunlu Derslere İlişkin Betimsel İstatistikler

Zorunlu Dersler	<i>f</i>
Dönem Projesi	43
Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği	35
Eğitim Yönetiminde Kuram ve Uygulama	21
Eğitim Denetimi	10
Okul Yönetimi	9
Eğitim Planlaması ve Ekonomisi	6
Eğitim İstatistiği	5
Eğitimde Liderlik	4
Örgütsel Davranış	4
Karşılaştırmalı Eğitim Yönetimi	2
İnsan Kaynaklarının Yönetimi	2
Eğitim Politikaları	2
Eğitim Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar	1
Eğitim Yönetiminde İnsan İlişkileri	1
Okul Toplum İlişkileri	1
Akademik Yazma Teknikleri	1
Türkiye'nin Eğitim Sorunları	1
Eğitim Örgütlerinde Stratejik Yönetim	1
Yönetim Psikolojisi	1
Örgüt Geliştirme	1
Danışmanlık	1
Eğitimin Tarihi ve Sosyal Temelleri	1
Eğitimde Program Geliştirme	1
Eğitimin Ekonomik Temelleri	1

Tablo 11'deki verilere bakıldığında, 24 tane dersin eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarında zorunlu ders olarak okutulduğu görülmektedir. Dönem Projesi, Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği, Eğitim Yönetiminde Kuram ve Uygulama dersleri eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarında en fazla okutulan zorunlu dersler olarak karşımıza çıkmaktadır.

- Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği, Bilimsel Araştırma Teknikleri ve Etik, Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik, Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Teknikleri, Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Araştırma Yöntemleri Bilimsel Etik, Bilimsel Araştırma Teknikleri ile Araştırma ve Yayın Etiği, Davranış Bilimlerinde Araştırma, Eğitimde Araştırma Teknikleri, Eğitimde Araştırma Yöntemleri, Bilim ve Araştırma, Araştırma ve Yayın Etiği, Eğitimde Araştırma Yöntemleri ve Etik,

Eğitimde Araştırma Yöntemleri ve Etiği dersleri “**Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği**” dersi adı altında birleştirilmiştir.

- Eğitim İstatistiği, Uygulamalı Eğitim İstatistiği, İstatistik ve Veri Analizi dersleri “**Eğitim İstatistiği**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitim Yönetiminde Kuram ve Uygulama, Eğitim Yönetimi, Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama, Eğitim Yönetiminin Kuramsal Temelleri, Örgüt ve Yönetim Kuramları dersleri “**Eğitim Yönetiminde Kuram ve Uygulama**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Karşılaştırmalı Eğitim Yönetimi, Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri dersleri “**Karşılaştırmalı Eğitim Yönetimi**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Okul Yönetimi, Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış, Okul Yönetimi ve Liderlik, Okul Yönetimine Giriş, Eğitim ve Okul Yönetimi dersleri “**Okul Yönetimi**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitimde Liderlik, Eğitim Örgütlerinde Liderlik, Yönetim ve Liderlik, Eğitimde Liderlik Yaklaşımları dersleri “**Eğitimde Liderlik**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitim Denetimi, Eğitim Kurumlarında Denetim, Çağdaş Denetim Yaklaşımları, Eğitim Denetimi ve Uygulamaları, Eğitim Denetimi ve Yeni Yaklaşımlar dersleri “**Eğitim Denetimi**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Örgütsel Davranış, Örgütsel Davranış ve İletişim dersleri “**Örgütsel Davranış**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitimde Planlaması ve Ekonomisi, Eğitimde Planlaması dersleri “**Eğitimde Planlaması ve Ekonomisi**” dersi adı altında birleştirilmiştir.
- Eğitim Politikaları, Türkiye’de Eğitim Politikası dersleri “**Eğitim Politikaları**” dersi adı altında birleştirilmiştir.

Türkiye’de eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarında okutulan seçmeli ders sayılarına ait bulgular Tablo 12’de verilmektedir.

Tablo 12: Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans İkinci Öğretim Programında Okutulan Seçmeli Ders Sayısına İlişkin Betimsel İstatistikler

Seçmeli Ders Sayısı	<i>f</i>	Seçmeli Ders Sayısı	<i>f</i>	\bar{x}
5	1	17	2	16.36
6	1	18	2	
8	3	20	2	
9	1	21	2	
10	5	22	2	
11	4	23	1	
12	2	25	2	
13	2	27	1	
14	2	28	1	
15	1	30	2	
16	4	44	1	

Tablo 12’deki veriler incelendiğinde, eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarında okutulan seçmeli ders sayısı 5 ile 44 arasında değişmektedir. Eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarında en çok okutulan seçmeli ders sayısının 10 olduğu görülmektedir. Ayrıca, eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarında okutulan ortalama seçmeli ders sayısı ise 16.36 olarak bulunmuştur.

2.10. Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans Uzaktan Öğretim Dersleri

Türkiye’de eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarında okutulan zorunlu derslere ait bulgular Tablo 13’te verilmektedir.

Tablo 13: Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans Uzaktan Öğretim Programında Okutulan Zorunlu Derslere İlişkin Betimsel İstatistikler

Zorunlu Dersler	f
Dönem Projesi	9
Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik	5
Çağdaş Eğitim Denetimi	1
Eğitim Yönetimine Giriş	1
Eğitim Yönetiminde Örnek Olaylar	1
Eğitim Planlaması ve Ekonomisi	1
Karşılaştırmalı Eğitim Yönetimi	1
İnsan Kaynakları Yönetimi	1
Eğitim Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar	1
Liderlik ve Liderlik Eğitimi	1
Öğrenci Kişilik Hizmetleri ve Rehberlik	1

Tablo 13’teki verilere bakıldığında, 11 tane dersin eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarında zorunlu ders olarak okutulduğu görülmektedir. Dönem Projesi ve Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik dersleri eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarında en fazla okutulan zorunlu dersler olarak karşımıza çıkmaktadır.

- Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik, Araştırma Yöntem ve Teknikleri, Eğitimde Araştırma Teknikleri, Eğitimde Araştırma Yöntemleri, Davranış Bilimlerinde Araştırma dersleri “**Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik**” dersi adı altında birleştirilmiştir.

Türkiye’de eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarında okutulan seçmeli ders sayılarına ait bulgular Tablo 14’te verilmektedir.

Tablo 14: Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans Uzaktan Öğretim Programında Okutulan Seçmeli Ders Sayısına İlişkin Betimsel İstatistikler

Seçmeli Ders Sayısı	f	\bar{x}
9	1	13.38
10	2	
11	1	
15	1	
16	2	
20	1	

Tablo 14’teki veriler incelendiğinde, eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarında okutulan seçmeli ders sayısı 9 ile 20 arasında değişmektedir. Eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarında en çok okutulan seçmeli ders

sayısının 10 ve 16 olduğu gör÷lmektedir. Ayrıca, eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarında okutulan ortalama seçmeli ders sayısı ise 13.38 olarak bulunmuştur.

Sonuç

Türk yükseköğretim sisteminde devlet üniversitelerinin yarısından fazlasında eğitim yönetimi ana bilim dalı bulunmaktadır. Türkiye'deki eğitim yönetimi lisansüstü program türleri incelediğinde, devlet üniversitelerinde en fazla tezli yüksek lisans programı en az ise tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programı bulunduğu tespit edilmiştir. Tezli yüksek lisans programı bulunan üniversitelerde öğretim elemanı sayısı yeterli olmasına rağmen Türkiye'de eğitim yönetimi alanında tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarının çok az olması düşündürücü bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Üstelik eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarının ana öğrenci kitlesini Milli Eğitim Bakanlığı'nda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Öğretmenler gündüzleri okullarda görev yaptıkları için uzaktan öğretim programları öğretmenlerin lisansüstü eğitim almaları için bulunmaz bir fırsattır. Bilindiği gibi COVID-19 pandemisinden sonra uzaktan eğitime ve öğretime olan talep de artmıştır. Buna rağmen eğitim yönetimi alanında tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarının sayısında istenen artmış yaşanmamakta ve bu programlar öğretmenlerimizden gelen talebi karşılamamaktadır. Üniversitelerin eğitim-öğretim yılı başında lisansüstü programlara öğrenci alımlarında eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarına büyük bir talep olmakta ve bu programlara kontenjan sayısının çok üzerinde başvuru yapılmaktadır. Özellikle kendini geliştirmek isteyen ve üniversitede yüz yüze eğitim alma imkânı sınırlı olan ya da olamayan öğretmenlerimiz için eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarının sayıca azlığı dezavantajlı bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Eğitim yönetimi lisansüstü programların bağlı oldukları enstitüler incelendiğinde, eğitim yönetimi lisansüstü programlarının üç enstitü türünde yer aldığı gör÷lmektedir. Eğitim bilimleri enstitüsü bulunan üniversitelerde eğitim yönetimi lisansüstü programları bu enstitüler bünyesinde yer alırken, bulunmayan üniversitelerde ise sosyal bilimler enstitüleri bünyesinde yer aldığı tespit edilmiştir. Tek enstitüye yani lisansüstü eğitim enstitülerine sahip olan üniversitelerde ise eğitim yönetimi lisansüstü programları fen, sosyal, eğitim ve sağlık alanlarındaki diğer programlarla birlikte bu enstitüler bünyesinde bulunmaktadır. Eğitim bilimleri alanının fen, sağlık ve sosyal bilimler alanlarından oldukça farklı olduğu düşünüldüğünde kendi başına ayrı bir enstitü olarak bilimsel faaliyetlerini sürdürmesi eğitim bilimleri alanının gelişimi açısından önemlidir. Bu açıdan, eğitim bilimleri enstitüsü bünyesinde yer alan eğitim yönetimi lisansüstü programlarının eğitim bilimleri enstitüsü bünyesinde yer almayan eğitim yönetimi lisansüstü programlarına nazaran daha avantajlı bir durumda oldukları söylenebilir.

Eğitim yönetimi alanında görev yapan akademisyenler incelendiğinde, akademisyenlerin büyük çoğunluğunun profesör ve doçentlerden oluştuğu gör÷lmektedir. Eğitim yönetimi ana bilim dallarında görev yapan araştırma görevlilerinin diğer akademisyenler içinde sayı ve oran olarak az sayıda olması araştırmanın bir diğer sonucudur. Birçok üniversitede uzun yıllardır araştırma görevlisi kadrolarına alım yapılmaması bu sonucun ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bir başka önemli sonuç ise eğitim yönetimi alanında görev yapan akademisyenlerin büyük

çoğunluğunun erkek akademisyenlerden oluşmasıdır. Özellikle kadın profesörlerin sayısı oldukça az görünmektedir. Bu sonucun ortaya çıkmasındaki sebeplerden biri kadın akademisyenlerin toplumsal rollerinin bilimsel çalışmalar yapmak için ayıracakları zamanı önemli ölçüde azaltıyor olması olabilir. Son olarak, üniversitelerin eğitim yönetimi ana bilim dallarındaki akademik kadroları incelendiğinde çoğu üniversitede doktora programı açabilmek için yeterli sayıda akademisyen bulunmadığı gözlemlenmiştir. Doktora programlarının alanın bilimselleşme sürecinde önemli bir misyonu olduğu düşünüldüğünde tüm alanlar için sayılarının artması önemli görülmektedir. Örucü ve Şimşek de (2011: 186) Türkiye’de eğitim yönetiminin akademik durumunu inceledikleri araştırmalarında, eğitim yönetimi akademisyenlerinin yüksek lisans ve doktora programlarını nitelikli bir şekilde yürütebilecek akademisyenlerin sayısının az olduğunu düşündüklerini belirtmektedir.

Araştırma görevlilerinin doktora mezuniyet yılları incelendiğinde, araştırma görevlisi doktorların yarısından fazlasının uzun yıllardır (4 yıl ve üstü) doktor öğretim üyesi kadrosu beklediği görülmektedir. Araştırma görevlilerinin büyük çoğunluğu ise en az 2 yıldır yükselme beklemektedir. Araştırma görevlisi doktorların bir üst kadroya geçişte bekledikleri sürenin uzun olduğu görülmektedir. Doktorasını bitirip doktor öğretim üyesi kadrosu için gerekli kriterleri sağlayan araştırma görevlilerinin üst kadroya geçişte bekledikleri sürenin kısaltılmasının hem araştırma görevlilerine hem üniversitelere hem de alana önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Eğitim yönetimi ana bilim dalı başkanları incelendiğinde, ana bilim dalı başkanlarının büyük çoğunluğunun profesör kadrosunda görev yaptığı görülmektedir. Ayrıca ana bilim dalı başkanlarının büyük çoğunluğu erkek akademisyenlerden oluşmaktadır. Bu sonucun nedeni, önceki sonuçlarda da değinildiği gibi kadın akademisyenlerin toplumda sahip oldukları birçok rolün yöneticilik görevini yürütebilmeleri için kendilerine gerekli zamanı sağlamıyor olması olabilir. Eğitim yönetimi alanında görev yapan akademisyenlerin mezuniyet alanları incelendiğinde, akademisyenlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans mezuniyetlerinin eğitim yönetimi alanında olduğu görülmektedir. Benzer şekilde akademisyenlerin tamamına yakını eğitim yönetimi alanında doktora eğitimlerini tamamlamışlardır. Bu sonuçlar alanın geleceği ve sürekliliği için oldukça önemli görünmektedir.

Eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarındaki zorunlu dersler incelendiğinde, 23 tane dersin eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarında zorunlu ders olarak okutulduğu görülmektedir. Bu sonuç, eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarında okutulan zorunlu derslerin üniversitelere göre farklılaştığını ve eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarında hangi zorunlu derslerin okutulması gerektiği noktasında alan akademisyenleri arasında bir fikir birliği bulunmadığını göstermektedir. Eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarında ortak zorunlu derslerin okutulması programların ortak bir kimlik oluşturabilmesi açısından da önem arz etmektedir. Eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarındaki seçmeli ders sayıları incelendiğinde ise, seçmeli ders sayısının geniş bir aralıkta değiştiği gözlemlenmiştir. Zorunlu derslerde olduğu gibi seçmeli dersler de üniversitelere göre büyük farklılıklar olduğu görülmektedir. Karataş da (2014: 28) eğitim yönetimi tezli ve tezsiz yüksek lisans programlarında açılan derslerin karşılaştırmalı analizini incelediği araştırmasında, yüksek lisans programlarındaki seçmeli ders sayılarındaki farklılıkların alana ilişkin bir kararlılığın olmadığını gösterdiğini belirtmektedir. Eğitim

yönetimi tezli yüksek lisans programlarında okutulan ortalama seçmeli ders sayısı ise 18 olarak bulunmuştur. Bu çerçevede, eğitim yönetimi tezli yüksek lisans programlarında okutulan seçmeli ders sayısının yüksek lisans öğrencileri için yeterli çeşitliliği sağladığı söylenebilir. Ancak, seçmeli derslerin mezunların eğitim bilimleri alanı dışında farklı alanlara yönelik yeterliklerine hitap edecek çeşitlilikte olması da önemlidir. Mevcut programlarda seçmeli derslerin bu çeşitliliği tam olarak sağlayamadığı görülmektedir. Karataş da (2014: 28) araştırmasında, tezli yüksek lisans programlarında açılan derslerin çoğunlukla eğitim bilimleri alanında uzmanlaşmış öğretim üyeleri tarafından hazırlandığını, seçmeli ders sayısının fazla olmasına rağmen derslerde disiplinler arası bir çeşitlilik sağlanamadığını belirtmektedir. Küçükçene (2023: 156) de benzer şekilde, Türkiye'de eğitim yönetimi alanını kimlik bağlamında incelediği araştırmasında, akademisyenlerin seçmeli derslerin öğretim üyelerinin çalışma alanlarına göre belirlendiğini ve seçmeli derslerin belirlenme sürecinde öğrenci ihtiyaçlarının göz ardı edildiğini ifade ettiklerini belirtmektedir.

Eğitim yönetimi doktora programlarındaki zorunlu dersler incelendiğinde, 31 tane dersin eğitim yönetimi doktora programlarında zorunlu ders olarak okutulduğu görülmektedir. Bu sonuç, doktora programlarındaki zorunlu derslerin de aynı tezli yüksek lisans programlarındaki zorunlu dersler gibi üniversitelere göre farklılaştığını göstermektedir. Eğitim yönetimi alanında okutulan zorunlu derslere yönelik üniversiteler arasında uygulamada bir birlik bulunması alanda yetişen öğrencilerin benzer yeterliklere sahip olabilmesi için önem arz etmektedir. Bu bağlamda, eğitim yönetimi doktora mezunlarının temel dersler bağlamında ortak bir yeterliğe sahip olmadığı söylenebilir. Küçükçene de (2023: 157) araştırmasında, eğitim yönetimi doktora programlarında ortak zorunlu derslerin bulunmamasının, eğitim yönetimi doktora mezunlarının aldığı eğitimin kalitesinde farklılıklar oluşturduğunu ifade etmektedir. Eğitim yönetimi doktora programlarındaki seçmeli ders sayıları incelendiğinde ise, seçmeli ders sayısının 5 ile 64 arasında değiştiği gözlemlenmiştir. Eğitim yönetimi doktora programlarında okutulan ortalama seçmeli ders sayısı ise 17 olarak bulunmuştur. Bu sonuç çerçevesinde, doktora öğrencilerinin ilgi alanları doğrultusunda istedikleri dersi seçme noktasında bir sorun yaşamadığı söylenebilir. Ancak, doktora programlarındaki seçmeli derslerin sayı olarak tezli yüksek lisans programlarındaki seçmeli dersler gibi yeterli sayıda olmasına rağmen, öğrencilerin alan dışındaki yeterliklerini geliştirebilecek çeşitlilikte olmadığını da ifade etmek gerekir.

Eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarındaki zorunlu dersler incelendiğinde, 24 tane dersin eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarında zorunlu ders olarak okutulduğu görülmektedir. Bu sonuç, eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarında aynı zorunlu derslerin okutulmadığını göstermektedir. Tezli yüksek lisans ve doktora programlarında olduğu gibi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarının zorunlu dersleri üniversitelere göre sayı ve isim olarak farklılaşmaktadır. Bu sonuç çerçevesinde, programdan mezun olan öğrencilerin hem aldıkları eğitimin hem de yeterliklerinin farklılaştığı söylenebilir. Eğitim planlaması dersinin zorunlu ders olarak okutulduğu bir eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programından mezun olan bir öğrenci eğitimin planlanması noktasında temel yeterliklere sahip olarak programdan ayrılacakken, okul yönetimi dersinin zorunlu ders olarak okutulduğu bir eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programından mezun olan bir öğrenci ise okulun yönetilmesi noktasında temel yeterliklere sahip olarak programdan ayrılacaktır. Böylece,

öğrenciler alanla ilgili benzer temel yeterliklere sahip olamadan programdan mezun olacaklardır. Eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarındaki seçmeli ders sayıları incelendiğinde ise, seçmeli ders sayısının 5 ile 44 arasında değiştiği tespit edilmiştir. Seçmeli derslerin içeriklerinin ve sayılarının üniversitelere göre farklılaştığı görülmektedir. Karataş da (2014: 28) araştırmasında tezsiz programlarda seçmeli ders sayılarında farklılıklar olduğunu ve bu farklılıkların ders tercihlerinde bir keyfilik olduğunu gösterdiğini ifade etmektedir. Eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarında okutulan ortalama seçmeli ders sayısı ise 16 olarak bulunmuştur. Bu sonuç çerçevesinde, tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim öğrencilerinin seçmeli ders havuzunun sayıca yeterli olduğu bir programdan mezun oldukları söylenebilir. Ancak, seçmeli ders havuzunun tezli yüksek lisans ve doktora programlarında olduğu gibi disiplinler arası çeşitliliği sağlamadığı da ifade edilebilir.

Eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarındaki zorunlu dersler incelendiğinde, 11 tane dersin eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim programlarında zorunlu ders olarak okutulduğu görülmektedir. Bu programlarla ilgili araştırmada bulunan ilginç bir sonuç ise dönem projesi ve bilimsel araştırma yöntemleri ve yayın etiği dersi dışındaki diğer zorunlu derslerin frekansının 1 olmasıdır. Yani, bu iki ders dışında eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarında okutulan ortak bir zorunlu ders bulunmamaktadır. Bu sonuç çerçevesinde, eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarının ortak bir müfredata sahip olmadıkları söylenebilir. Eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarındaki seçmeli ders sayıları incelendiğinde ise, seçmeli ders sayısının 9 ile 20 arasında değiştiği görülmüştür. Eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarında okutulan ortalama seçmeli ders sayısı ise 13 olarak bulunmuştur. Eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarından mezun olabilmek için alınması gereken seçmeli derslerin sayısının tezli yüksek lisans ve doktora programlarından mezun olabilmek için alınması gereken seçmeli ders sayısından daha fazla olduğu düşünüldüğünde (genellikle 10 tane), eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarındaki seçmeli ders sayısının çeşitliliği sağlamada yeterli olmadığı söylenebilir.

Araştırmada eğitim yönetimi lisansüstü programlarının tümünde (tezli yüksek lisans, doktora, tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim ve tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim) aynı derslerin farklı üniversitelerde farklı isimlerle açıldığı tespit edilmiştir. Programlardaki derslerin isimleri bağlamında üniversiteler arasında bir birlik bulunmadığı görülmektedir. Bu sonuç, eğitim yönetimi alanının olduğundan daha fazla derse sahipmiş gibi görünmesine yol açmaktadır. Üstüner ve Cömert (2011: 510) eğitim yönetimi lisansüstü dersleri ve tezlerini inceledikleri araştırmalarında, aynı derslerin yüksek lisans ve doktora programlarında farklı adlarla yer almasını ders kirliliği olarak ifade etmektedirler. Karataş (2014: 27) da araştırmasında eğitim yönetimi yüksek lisans programlarındaki derslerin büyük oranda birbirine benzediklerini fakat adlarında küçük farklılıkların olduğunu belirtmektedir. Benzer şekilde Yıldızhan (2017) eğitim yönetimi uzaktan tezsiz yüksek lisans programlarının kalitesinin öğrenci ve öğretim üyeleri açısından değerlendirilmesini incelediği araştırmasında, uzaktan programlarda yer alan derslerin adları ve içerikleri arasında ortak bir yaklaşımın görülmediğini, derslerin büyük oranda birbirine benzediklerini ifade etmektedir. Küçükçene de

(2023: 240) araştırmasında benzer sorunu dile getirerek, lisansüstü öğretim programlarında yer alan benzer içerikteki derslerin çok çeşitli isimlendirmelere sahip olduğunu ve bu durumun alanda karmaşaya ve kirliliğe neden olduğunu belirtmektedir.

Son olarak eğitim yönetimi lisansüstü programlarının tümünde (tezli yüksek lisans, doktora, tezsiz yüksek lisans ikinci öğretim ve tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim) üniversiteler arasında standart bir öğretim programı uygulanmadığı gözlemlenmiştir. Üstüner ve Cömert (2011: 503) de araştırmalarında, eğitim yönetimi alanında yüksek lisans ya da doktora derecesine sahip olmak isteyen bir kişinin hangi dersleri alması gerektiğine ilişkin akademisyenler arasında bir fikir birliği bulunmadığını belirtmektedirler. Benzer şekilde Örucü ve Şimşek de (2011: 186) araştırmalarında, yüksek lisans ve doktora programlarının müfredatlarının standart olmamasının alandaki akademisyenler tarafından eleştirildiğini ifade etmektedirler. Çelik (2002) Türkiye ve Amerika'da eğitim yönetimi alanında hazırlanan doktora tezlerini incelediği araştırmasında benzer sorunu dile getirerek, eğitim yönetimi lisansüstü eğitim programlarının program içeriklerinde ülke düzeyinde çağdaş gelişmeleri yansıtmak şeklinde bir bütünlük sağlanmadığını belirtmektedir. Son olarak Küçükçene (2023: 240) araştırmasında, eğitim yönetimi lisansüstü ders programlarında farklı üniversiteler arasında ortak, zorunlu ya da temel bir ders paketi içeriğinin olmadığını ifade etmektedir.

Öneriler

- Araştırma kapsamında, Türkiye'de eğitim yönetimi tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarının oldukça az sayıda olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda, üniversitelerin teknolojik alt yapılarını güçlendirerek eğitim yönetimi ve diğer alanlarda tezsiz yüksek lisans uzaktan öğretim programlarının açılması noktasında girişimlerde bulunması önerilebilir.
- Araştırma doğrultusunda, eğitim yönetimi alanında görev yapan araştırma görevlilerinin ve kadın akademisyenlerin sayısının az olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda, üniversitelerin araştırma görevlisi kadrolarını güçlendirmeleri ve tüm kadro türlerine yapılacak akademisyen alımlarında kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık yapmaları önerilebilir. Ayrıca doktora programlarının alanın bilimselleşme sürecindeki misyonu düşünüldüğünde sayılarının artırılmasında üniversiteler eğitim yönetimi ana bilim dallarındaki akademik kadroların sayı ve nitelik olarak iyileştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirebilirler.
- Araştırma kapsamında, araştırma görevlisi doktorların doktor öğretim üyesi kadrosuna geçişte bekledikleri sürenin uzun olduğu görülmektedir. Hem araştırma görevlisi doktorların hem de diğer kadrolarda görev yapan akademisyenlerin bir üst kadroya geçişte bekledikleri sürenin kısaltılması alanın niteliği, geleceği ve sürekliliği için önem arz etmektedir. Üniversite yönetimleri bu sürenin kısaltılması noktasında uygulamalar gerçekleştirebilirler.
- Araştırma doğrultusunda, eğitim yönetimi ana bilim dalı başkanlarının büyük çoğunluğunun erkek akademisyenlerden oluştuğu görülmüştür. Kadın akademisyenlerin sadece ana bilim dalı başkanlıklarında değil tüm yönetim kademelerinde daha fazla yer almasında üniversitelerin girişimlerde bulunması ve bu noktada kadın akademisyenlere yönelik pozitif ayrımcılık içeren şekilde politikalarını

ve stratejilerini güncellemeleri önerilebilir.

- Araştırma kapsamında, eğitim yönetimi lisansüstü program türlerinin tümünde derslerin öğrencilerin eğitim bilimleri alanı dışında farklı alanlara yönelik yeterliklerine hitap edecek çeşitlilikte olmadığı görülmüştür. Bu çeşitliliğin sağlanabilmesi ve eğitim yönetimi alanındaki derslerin disiplinler arası niteliğe kavuşturulabilmesi için farklı bölümlerden akademisyenlerle işbirliği yapılarak seçmeli ders havuzu genişletilebilir, derslerin belirlenme sürecinde öğrencilerin ihtiyaçları göz önünde bulundurulabilir.
- Araştırma doğrultusunda, eğitim yönetimi lisansüstü programlarının tümünde üniversiteler arasında standart bir öğretim programı uygulanmadığı gözlemlenmiştir. Programlardan mezun olacak öğrencilerin benzer temel yeterliklere sahip olabilmesi için alan akademisyenleri tarafından eğitim yöneticilerinin ihtiyaçları doğrultusunda, yurt dışındaki eğitim yönetim programlarının ders paketleri incelenerek ve alan yazın çerçevesinde programlarda okutulacak zorunlu ve seçmeli dersler belirlenerek üniversiteler arasında temel bir ders paketi oluşturulabilir. Eğitim yönetimi ana bilim dalları temel ders paketine üniversite bazında öğrencilerinin ihtiyaçları doğrultusundan farklı seçmeli dersler ekleyip temel ders paketini zenginleştirebilirler. Eğitim yönetimi alanında ortak bir ders paketinin okutulmasının mezunların aldığı eğitimin kalitesindeki farklılıkların önlenmesi ve alanın ortak bir kimlik oluşturması bakımından fayda sağlayacağı açıktır.
- Araştırma kapsamında, eğitim yönetimi lisansüstü programlarının tümünde aynı derslerin farklı üniversitelerde farklı isimlerle açıldığı tespit edilmiştir. Alandaki bu karmaşık görüntünün giderilmesi için alan akademisyenleri aynı yada benzer içeriğe sahip farklı isimlerdeki dersleri ortak bir isim etrafında toplayarak, ders listesini sadeleştirebilirler.
- Bu araştırmada Türkiye’de eğitim yönetimi alanı çeşitli değişkenler (program ve enstitü türü, akademisyenlerin sayısı, ünvanları, cinsiyetleri, yüksek lisans ve doktora mezuniyet alanları, ana bilim dalı başkanlarının ünvanları ve cinsiyetleri, eğitim yönetimi lisansüstü program türlerinde okutulan seçmeli ve zorunlu dersler) açısından değerlendirilmiş ve eğitim yönetimi alanıyla ilgili genel bir profil ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Eğitim yönetimi alanını farklı değişkenler açısından değerlendirecek başka çalışmalar yapılabilir.
- Farklı ülkelerdeki eğitim yönetimi alanlarının profilleri incelenerek Türkiye’deki eğitim yönetimi alanının profiliyle karşılaştırılmasını araştıran başka çalışmalar yürütülebilir.

Extended Abstract

Educational administration is a field whose importance is increasing day by day in the world and in our country (Örücü and Şimşek, 2011: 170). Although the historical adventure of the field of management is quite long-term, the development of the field of educational administration as a scientific discipline and its entry into the literature is quite new compared to management sciences (Kaya, 1999: 12). The field of educational administration was initially considered as an extension of public and business administrations (Çelik, 2020: 12). The field of educational administration emerged as a profession and then as a field of study in universities

in the late 19th century (Oplatka, 2010: 30). The scientific adventure of the field of educational administration began with the opening of educational administration departments in universities (English, 2002: 110). Today, the field of educational administration, together with other disciplines in educational sciences, has an important duty and responsibility in meeting the needs and solving the problems that arise in the field of education. In this context, it is important to determine the current profile of the field in our country and evaluate its quality. This study aims to evaluate the field of educational administration in Turkey in terms of various variables and to reveal a general profile of the field of educational administration.

In this research, the systematic review model, one of the qualitative research methods, was used. The data of the research was obtained by document analysis method. The data of the research was analyzed by using frequency analysis technique, one of the types of content analysis. In the presentation of the findings obtained as a result of frequency analysis, frequency distributions, percentage and average values were included.

When the types of graduate programs in educational administration in Turkey are examined, it is determined that the most common type of master's degree program with thesis and the least non-thesis master's degree distance education programs are found in state universities. When the academicians working in the field of educational administration are examined, it is seen that the vast majority of the academicians are professors and associate professors. Another important result is that the vast majority of the academicians working in the field of educational administration are male academicians. When the academic staff in the departments of educational administration of universities are examined, it is observed that there are not enough academicians to open a doctoral program in most universities. When the heads of the departments of educational administration are examined, it is seen that the vast majority of the department heads are professors. In addition, the vast majority of the department heads are male academicians. When the graduation fields of the academicians working in the field of educational administration are examined, it is seen that the vast majority of the academicians have master's and doctorate degrees in the field of educational administration.

When the compulsory courses in thesis master's programs in educational administration are examined, it is seen that 23 courses are taught as compulsory courses in thesis master's programs in educational administration. This result shows that the compulsory courses taught in thesis master's programs in educational administration vary according to universities. When the number of elective courses in thesis master's programs in educational administration are examined, it is observed that the number of elective courses varies within a wide range. When the compulsory courses in the doctoral programs in educational administration are examined, it is seen that 31 courses are taught as compulsory courses in the doctoral programs in educational administration. When the number of elective courses in the doctoral programs in educational administration are examined, it is observed that the number of elective courses varies between 5 and 64.

When the compulsory courses in non-thesis master's degree second education programs in educational administration are examined, it is seen that 24 courses are taught as compulsory courses in non-thesis master's degree second education programs in educational administration. This result shows that the same compulsory courses are not taught in non-thesis master's degree

second education programs in educational administration. When the number of elective courses in non-thesis master's degree second education programs in educational administration are examined, it is found that the number of elective courses varies between 5 and 44. When the compulsory courses in non-thesis master's degree distance education programs in educational administration are examined, it is seen that 11 courses are taught as compulsory courses in non-thesis master's degree second education programs in educational administration. When the number of elective courses in non-thesis master's degree distance education programs in educational administration are examined, it is seen that the number of elective courses varies between 9 and 20. It has been determined that in all of the graduate programs in educational administration the same courses are opened with different names in different universities. It is seen that there is no unity among the universities in terms of the names of the courses in the programs. Finally, it has been observed that in all of the graduate programs in educational administration, a standard curriculum is not applied among the universities.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti hâlinde Artvin Çoruh Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına aittir.

Ethical Approval: The authors declare that ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In the case of a contrary situation, Artvin Coruh University International Journal of Social Sciences has no responsibility, and all responsibility belongs to the study's authors.

Kaynakça

- Balcı, A. (2008). Türkiye'de eğitim yönetiminin bilimleşme düzeyi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 14(2), 181-209.
- Başaran, İ. E. (1996). *Eğitim yönetimi* (5. Baskı). Yargıcı Matbaası.
- Bone, T. R. (1982). Educational administration. *British Journal of Educational Studies*, 30(1), 32-42. <https://doi.org/10.1080/00071005.1982.9973611>
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Campbell, R. F., & Gregg, R. T. (1957). *Administrative behavior in education*. Harper & Brothers.
- Campbell, R. F., Bridges, E. M., Corbally, J. E., Nystrand R. O., & Ramseyer, J. A. (1971). *Introduction to educational administration* (4th ed.). Allyn and Bacon.
- Coladarci, A.P., & Getzels, J.W. (1955). *The use of theory in educational administration*. Stanford.
- Çelik, M. (2020). *Türkiye ve Amerika'da eğitim yönetimi alanında hazırlanan doktora tezlerinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Çelik, V. (2002, Mayıs, 16-17). *Eğitim yöneticisi yetiştirme politikalarına yön veren temel eğilimler*. 21. Yüzyıl Eğitim Yöneticilerinin Yetiştirilmesi Sempozyumu, Ankara.
- Denyer, D., & Tranfield, D. (2009). Producing a systematic review. Buchanan, In D. & Bryman, A. (Eds), *The Sage Handbook of Organizational Research Methods* (671-689), Sage Publications.
- English, F. W. (2002). The point of scientificity, the fall of the epistemological dominos, and the end of the field of educational administration. *Studies in Philosophy and Education*, 21(2), 109-136. <https://doi.org/10.1023/A:1014432804622>
- Evers, C. W., & Lakomski, G. (2001). Theory in educational administration: Naturalistic directions. *Journal of Educational Administration*, 39(6), 499-520. <https://doi.org/10.1108/09578230110407850>
- Griffiths, D. (1956). *Human relations in school administration*. Appleton-Century-Crofts.
- Gunter, H. M., & Fitzgerald, T. (2014). Educational administration and the social sciences: reflecting on Baron and Taylor after 45 years. *Journal of Educational Administration and History*, 46(3), 235-243. <https://doi.org/10.1080/00220620.2014.919905>

- Hoyle, J. R. (1991). Point-counterpoint: Educational administration has a knowledge base. *Record Education*, 3, 21-27.
- Hoy, W. K., & Miskel, G. C. (1987). *Educational administration: Theory, research and practice*. Random House.
- Karataş, İ. H. (2014). EYTPE tezli ve tezsiz yüksek lisans programlarında açılan derslerin karşılaştırmalı analizi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 15-34.
- Kaya, Y. K. (1999). *Eğitim yönetimi: Kuram ve Türkiye'deki uygulama*. Bilim.
- Kazancı Tınmaz, A. (2020). *Eğitim yönetiminde kuram, araştırma ve uygulama bütünlüğünün incelenmesi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Küçükçene, M. (2023). *Türkiye'de eğitim yönetimi alanının kimlik bağlamında incelenmesi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Oplatka, I. (2009). The field of educational administration: A historical overview of scholarly attempts to recognize epistemological identities, meanings and boundaries from the 1960s onwards. *Journal of Educational Administration*, 47(1), 8-35. <https://doi.org/10.1108/09578230910928061>
- Oplatka, I. (2010). *The legacy of educational administration: A historical analysis of an academic field*. Peter Lang.
- Örücü, D. ve Şimşek, H. (2011). Akademisyenlerin gözünden Türkiye'de eğitim yönetiminin akademik durumu: Nitel bir analiz. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17(2), 167-197.
- Papa, R. (2003). The discipline of education administration: Crediting the past. In T. Creighton, S. Harris & J. C. Coleman (Eds.). *Crediting the past, Challenging the present, Creating the future* (5-22). National Council of Professors of Educational Administration Publications.
- Sergiovanni T. J., Burlingame, N., Coombs, F. S., & Thurston, P. W. (1987). *Educational governance and administration* (2nd ed.). Prentice- Hall Inc.
- Şahin, F. (2018). *Eğitim yönetiminin bilimsel sınırları: Alan kitapları bağlamında epistemolojik bir karşılaştırma*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Şişman, M. ve Turan, S. (2004). Eğitim yönetiminin gelişimi. Y. Özden (Ed.), *Eğitim ve okul yöneticiliği el kitabı* (99-146). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Turan, S., Bektaş, F., Yalçın, M. ve Armağan, Y. (2016). Eğitim yönetimi alanında bilgi üretim süreci: Eğitim yönetimi kongrelerinin rolü ve serüveni üzerine bir değerlendirme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 22(1), 81-108. doi: 10.14527/kuey.2016.004
- Üstüner, M., & Cömert, M. (2008). Eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi anabilim dalı lisansüstü dersleri ve tezlerine ilişkin bir inceleme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Sayı 55, 497-515.
- Yıldızhan, Y. (2017). *Eğitim yönetimi uzaktan tezsiz yüksek lisans programlarının kalitesinin öğrenci ve öğretmen üyeleri açısından değerlendirilmesi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.